

Visitaforedrag Leirfjord, Sandnessjøen, Alstahaug og Tjøtta menigheter, 16. april 2023

Innledning

Det har vært en glede å besøke menighetene i Leirfjord, Sandnessjøen, Alstahaug og Tjøtta denne uka. Forrige bispevisitas ble gjennomført av biskop emeritus Tor B. Jørgensen i 2011, og det har skjedd mye i menighetene siden da. Det tar enda noe tid til å få aktivitetene og kirkesøkningen opp igjen etter Covid19-pandemien, men med alt engasjementet, de ansatte og de frivillige i menighetene er det stor sjanse for å kunne komme nærmere «normalen» etter hvert.

Vi har blitt tatt godt imot alle steder, og takker for det flotte programmet og de forberedelsene som var gjort på forhånd. Involveringen av stabene og menighetsrådene, har også vært viktig for å få et innblikk i hva dere er opptatt av, hva dere jobber godt med og hvilke utfordringer dere møter.

En bispevisitas er en rettslig og institusjonalisert ordning, og definerer det viktigste en biskop gjør i sin tjeneste. Visitasen skal «legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse av den evangelisk lutherske folkekirke i Norge», som det står i visitasreglementet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte og gjøre kirkens nærvær synlig i samfunnet.

I tillegg til fungerende biskop Svein Valle har prost Olav Rune Ertzeid og seniorrådgiver Ragnhild Strauman deltatt under hele visitasen. Fra bispedømmekontoret har også Beate Tverbak (kommunikasjonsrådgiver/samfunnsrådgiver) og Omar Aardal (rådgiver for kirkebygg og menighetsliv) vært med på deler av visitasen. Kirkeverge Tove K. Hansen, fellesrådsleder Elisabeth Blix og prostesekretær Ellen D. Mentzoni har deltatt på det meste av programmet, mens sokneprestene i de respektive menighetene (Per Jostein Johansen, Gunnar Masvie og Einar Bach Skomsvoll) først og fremst har deltatt på programposter som inkluderte menighetene de har ansvar for. Kirkemusikere, kirketjenere, gravplassarbeidere og menighetspedagogene har også bidratt aktivt underveis.

Vi har møtt menighetsrådene, kommuneledelsen i Leirfjord og i Alstahaug, forskere fra NIBIO, vært på krigsgravplassene, besøkt Tjøtta Gjestegård og fått med oss Fredsmesse i Tjøtta kirke, hatt møte med sykehusledelsen, opplevd babysang og konfirmantundervisning. Visitaforedraget skal oppsummere hva vi har opplevd, samt gi noen utfordringer til videre arbeid i menighetene.

Program

Vi har fått et levende inntrykk av menighetenes ulike virksomhetsområder gjennom møtepunktene vi har fått være til stede på. Vi startet dagene med gode morgenbønner i Leirfjord, i Alstahaug og i Sandnessjøen kirke.

Tirsdag besøkte vi Leirfjord, og etter morgenbønnen fikk vi møte alle stabene i fellesrådsområdet. Kirkeverge Tove Hansen ledet oss igjennom en presentasjon av de ansatte og vi fikk en fin innføring i viktige satsinger og virksomheten i et overordnet perspektiv. Konsulent og prosjektleder Atle Nilsen fortalte om sammenslåingsprosjektet for Leirfjord og Alstahaug kirkelige fellesråd, «Vi

ønsker en felles fremtid», som også biskopen heier på. Med de positive erfaringene dere kunne vise til fra prosjektet, så regner vi med at dette vil bli en permanent løsning så snart formalitetene er i orden. Kirka trenger robuste enheter, og det arbeidet dere har gjort med dette, er et eksempel til etterfølgelse for små fellesråd i hele landet. Omfordeling av stillingsressurser har også bidratt til økt kvalitet i virksomheten, ikke minst gjennom grepet med å ansette prosjekt-/byggeleder Ralph-Eirik Iversen i 50 % stilling. Det er igangsatt ulike prosjekter med tanke på renovering og oppgradering av kirkebyggene, og det virker som at dere har gode planer for gjennomføringen og kvalitetssikringen av disse. Ikke minst er arbeidet med Sandnessjøen kirke et løft, noe vi kommer tilbake til.

Etter å ha besøkt babysang-treffet på Helsestasjonen (ledet av menighetspedagog Lillian R. Lie), fikk vi møte kommuneledelsen i Leirfjord; ordfører Ivan Haugland, kommunedirektør Peter Andre Haaland, Hege A. Igeland og John Alvin Mardal. Her var det mange positive innspill og mulighetsrom til både menighet og fellesråd, både med tanke på samskaping og motarbeiding av utenforskap. Dette kan skape gode synergier for mennesker i lokalsamfunnet, og det var stor enighet om at kirka og kommunen kan spille på hverandres ressurser, og at de gjør det i stor grad allerede. Kirka ble invitert til å bidra til å skape gode møtepunkter for ungdom, og en konkret utfordring fra ordføreren var å vurdere muligheten for å hente inn ressurser via NAV og på den måten motarbeide utenforskap. Å holde kirken åpen kan også være et godt bidrag for å skape rom for dem som trenger stillhet, og samtidig bidra til sysselsetting.

Vi traff deretter konfirmantene som lærte salmer av kirkemusiker Guro Bræck, samt menighetsrådet, ledet av Elisabeth Blix, som også er leder i fellesrådet. Det var flott å se innredningen av kjelleren, som har skjedd siden forrige visitas.

Onsdag dro vi først til Alstahaug, hvor pilegrimssatsing var hovedtemaet i møte med menighetsrådet, formidlingsleder ved Petter Dass-museet (Ludvig Bø) og to representanter fra pilegrimsgruppa, representert av pilegrimsentusiast Cathrine Egenes og sekretariatsleder i Helgelandsrådet, Stig Sørra. Gildeskål kommune har engasjert en prosjektleder (Muskat AS v/Hanne Jakhelln) for å utarbeide en søknad til Nasjonalt pilegrimssenter (NPS) om godkjenning av en kystled – Hålogalandsleia - fra Trondenes til Nidaros. Dette involverer også menighetene i Alstahaug, og kan bli en attraktiv del av menighetens virksomhet, forhåpentligvis allerede fra 2024. Prosjektet forutsetter en sammenkobling av ulike aktører og skal bygge på fire pilarer: 1) kirke, tro og livssyn, 2) kultur, 3) næring og 4) miljø. Både Tjøtta, Alstahaug og Sandnessjøen er lagt inn som aktuelle nøkkel-/besøkssteder. Forutsatt godkjenning vil det plasseres pilegrimsmerker på disse stedene, og det kan være mulig å få pilegrimsstempel i et pilegrimspass på vei til Nidaros. På sikt vil det kunne etableres et regionalt pilegrimssenter i tilknytning til Alstahaug kirke. Pilegrimsgruppa i Sandnessjøen/Alstahaug har allerede gjort en kjempejobb for å sette kirkestedene på kartet. Biskopen vil oppfordre alle menighetene til å utvikle egne pilegrimsvandringar lokalt, gjerne som egne konfirmantopplegg, for å skape en forståelse for hva det vil si å være pilegrim i vår tid. Ellers kom det opp et forslag og ønske fra menighetsrådet om å kunne tilrettelegge kirkestua som overnattingsted for pilegrimer. Umiddelbart høres dette ut som en kjempegod idé, som forhåpentligvis kan realiseres.

Kirkevergen inviterte deretter til samtale med museets daglige leder, Irena Jovic, og formidlingsleder Ludvig Bø, om samarbeidet mellom kirka og museet. Vi spiste en fortreffelig lunsj

på Margrethes kafé og fikk deretter en kort omvisning på Petter Dass-museet. Der oppbevares også Sør-Hålogaland bispedømmes gamle bispekåpe, som sannsynligvis er fra ca. 1780.

Vi fikk en tankevekkende omvisning av Arne Våbenø (tidl. menighetsrådsleder i Tjøtta) og Skule Storheil (menighetsrådsleder i Tjøtta) på krigsgravplassene på Tjøtta. I forkant av Fredsmessen i Tjøtta kirke samme kveld (v/ Einar Bach Skomsvoll, Guro Bræck og Gunnar Forøy), fikk vi mer utfyllende informasjon om Rigelforliset, gjennom et kort foredrag av Rigmor Bosness. Det er ingen tvil om at dette skipsforliset med krigsfanger, 27. november 1944, har satt dype spor hos dem som opplevde dette på nært hold, lenge etter krigen. Under fredsmessen deltok også Tjøtta Sangkor med sin dirigent Kristine Lielmane. Involvering av lokale kulturkrefter på denne måten er også en god måte å være kirke på.

På Tjøtta Gjestegård fikk vi en hyggelig mottakelse før Eva Narten Høgberg innledet møtet med NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi), som også var representert ved stasjonssjef Siv Helen Sigerstad, Svenn Emil Hinderaker og Thomas Carlsen. I tillegg til biskopen og hans følge deltok Tjøtta menighetsråd og flere av kirkens ansatte (kirketjener Gunnar Forøy, Kjersti Solvang og Einar Bach Skomsvoll). Tema for samtalen var «Naturmangfold, Naturglede, Samarbeidsarenaer», og her ble vi virkelig gjort oppmerksom på hvilken ressurs som finnes i nærmiljøet og som kan benyttes inn mot konfirmasjonsundervisning, Skaperverkets dag og i andre sammenhenger der artsmangfold, matproduksjon og bærekraft er aktuelle temaer.

I møte med menighetsrådet fikk vi innsyn i forhold rundt Tjøtta menighet, som er en av bispedømmets minste menigheter. Selv om kirkesøkningen går nedover, så regnes kirka fremdeles med som en lokal identitetsmarkør, brukes av både korps og kor og er et sentralt møtested ved store anledninger som 17. mai, konfirmasjon og julearrangementer. Menighetsrådet nevnte sitt ønske om å få slå seg sammen med Alstahaug menighetsråd, og biskopen vil anbefale Tjøtta menighetsråd å gå videre med denne idéen i samarbeid med soknepresten, slik at dette kan bli en realitet før neste menighetsrådsvalg i 2027. Som tidligere nevnt; vi trenger mer robuste enheter i kirka, og må stå sammen der det er mulig. Videre vil vi oppfordre menigheten til å invitere inn NIBIO til samarbeid om Skaperverkets dag, og se om det kan lages noen nye arrangementer utav det.

Torsdag startet dagen med morgenbønn i Sandnessjøen kirke (også kalt «Helgelandsbruden») v/sokneprest Gunnar Masvie, Tatiana Artemeva og Gunnar Pedersen. Deretter var det orientering og befaring i regi av kirkevergen og prosjekt-/byggeleder Ralph Eirik Iversen, og biskopen fikk til og med omvisning i tårnet på kirka.

Det er fint å konstatere at den store pengegaven på 10 millioner kroner fra Bjørg Stemland, nå har begynt å gi synlige resultater i form av nymalte vegger og tak innvendig i kirken, utført av kirkens egne ansatte. Ennå gjenstår en del arbeid i kirka, særlig utvendig med rehabilitering av tak og vegger. Et kurs i linolje-maling står nå på trappene for å heve kompetansen rundt denne maleteknikken. Dette er et eksempel til etterfølgelse for hvordan kirken selv kan bidra til kvalitet i vedlikehold av kirkebygg og videreformidle tradisjonskunnskap.

Menighetsrådet presenterte tanker om forbedringer med hensyn til universell utforming/tilgjengelighet og fleksibilitet. Konkret ble det nevnt ønske om å gjøre noe med

høydeforskjellen mellom golvet i kirkerommet og golvet koret samt erstatte en del av kirkebenkene med stoler. Dagens oppvarming av kirken anses som ugunstig. Den gir et altfor tørt inn klima som ikke er bra for orgelet eller det øvrige inventaret i kirken. Her er det planer om å finne en bedre løsning etter hvert. Fra biskopens side imøteser vi søknad om godkjenning av de ulike tiltakene når planene er blitt mer konkrete.

Orgelet er et flott instrument som ble bygd av Brødrene Thorkildsen i 1999, og er tilpasset kirka sitt nygotiske interiør. Det gamle orgelet (August Nilsen, 1885) ble flyttet til Tjøtta kirke.

Etter lunsj deltok vi på andakten på Alstahaug sykehjem, hvor biskopen fikk komme med en hilsen. Dette er en viktig del av det arbeidet vi gjør som kirke.

I møtet med menighetsrådet i Sandnessjøen fikk vi blant annet høre om et vellykket konfirmantarbeid, med 100 % påmelding til innværende konfirmasjonstid og en positiv evaluering av konfirmantene selv, både når det gjaldt deltagelse i gudstjenestene (ministrantordningen) og konfirmasjonstiden som helhet. Dette tar vi med oss som et eksempel på godt samarbeid mellom menighetene. At to tidligere konfirmanter har arbeidspraksis i menigheten, og til og med har fått holde preken, er et supert rekrutteringstiltak, som andre menigheter kan lære av.

Etter menighetsrådsmøtet møtte vi alle konfirmantene, som hadde fellessamling for å forberede samtale- og visitasgudstjenesten førstkommande søndag.

På siste visitasdag møtte vi administrerende direktør ved Helgelandssykehuset, Lena E Nielsen, og klinikkjef Rose Rølvåg. Som kirke ser vi nødvendigheten av å fremsnakke sykehusdriften og helsepersonellet, og slik bidra til å veie opp for mye av den hetsen som er kommet opp i kjølvannet av lokaliseringdebatten over tid. De trenger støtte for å kjenne at de gjør en viktig jobb, kunne føle trygghet og opprettholde krefter til å stå lenge i tjenesten. Videre drøftet vi behovet for økt stillingsressurs som sykehusprest, og oppfordrer prosten til å jobbe videre med samtaler rundt dette. Vi vil også berømme prosten for hans engasjement for og på sykehuset.

Siste punkt på programmet var møte med kommuneledelsen i Alstahaug v/ordfører Peter Talseth og rådmann Børge Toft. Her fikk vi fulgt opp noen av de punktene som vi også tok opp med kommuneledelsen i Leirfjord, som blant annet handlet om muligheten for å få i gang et prosjekt som kan ende opp i en diakonstilling for Leirfjord og Alstahaug. Det er ingen tvil om at vi som kirke har mange felles utfordringer, basert på synkende befolkningstall, psykososiale utfordringer blant barn og unge og ettervirkninger etter COVID19-pandemien.

Pilegrimssatsingen vekket interesse, og prosten ble invitert til å komme med mer utfyllende informasjon rundt dette. Videre var det positiv vilje til å fremme sak rundt ekstra bevilgninger til renoveringen av Sandnessjøen kirke, dersom det skulle bli nødvendig for å komme i mål med prosjektet.

Menighetsrådets virksomhet

Den norske kirke har en visjon om å skape «mer himmel på jord» og skal være «en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus». Dette innebærer blant annet at vi skal styrke kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner, at vi skal bidra til å virkeliggjøre bærekraftsmålene og at vi skal motvirke utenforskap og utforske nye måter å være kirke på ([Strategi for Den norske kirke - Ressursbanken, Den norske kirke \(kirken.no\)](#)). Menighetsrådene i Leirfjord og Alstahaug kirkelige fellesråd har en viktig oppgave for å fremme kirka i lokalsamfunnet på hvert enkelt sted, men også som gode samarbeidspartnere for å utforske nye måter å være kirke på i vår tid – sammen og i samarbeid med de ansatte. Dette kan dere nå få hjelp til gjennom kirkens nye planverktøy: Kirka Vår – helhetlig menighetsplan. Menighetsrådene har et ansvar for å se hvor skoen trykker, og kan i plan- og strategiarbeid nedtegne hva som trengs for å møte enkeltmennesker i alle aldre akkurat her; i Leirfjord, i Sandnessjøen, på Tjøtta og i Alstahaug.

Gudstjenestelivet

Gudstjenesten er kjernen i kirkens virksomhet. Selv om endrede samfunnsforhold gjør at søndagen ofte brukes til andre ting enn gudstjenester er søndagen som oppstandelsesdag helt sentral. Ordet og sakramentene er fundamentet for kirken, og gudstjenestene er stedet for dette. Det er ingen hemmelighet at besøkstall til gudstjenestene går ned over hele landet. På den ene siden trenger vi å gjøre en ekstra innsats for å selge inn og markedsføre gudstjenestene og skape gode gudstjenester for dem som kommer. På den andre siden kan det være nødvendig å teste ut alternative tidspunkt for gudstjenesten, utforske andre måter å gjøre ting på (innenfor de rammene vi har) og styrke involveringen i gudstjenesten. Det er svært gledelig at konfirmantene får delta som ministranter og blir tatt på alvor som fullverdige gudstjenestedeltagere, med tid avsatt til forberedelse, som ser ut til å fremme gode gudstjenesteopplevelser for dem. Fortsett uansett med det!

Dåp er særdeles viktig for kirken vår. Det er slik vi får medlemmer og, enda viktigere, det er vår viktigste arena for å formidle Guds evige nåde som gis til menneskene. Statistikken viser at vi ikke er tilbake til dåpstallene før 2019. Vi anbefaler menigheten om å ha oppmerksomhet mot dette, og aktivt kommunisere ut vårt tilbud om dåp.

Videre er det verdt å minne om at Den norske stat er bygd på territoriet til to folk, samer og nordmenn. I Den norske kirkes trosopplæringsplan presiseres det at «[k]unnskap om det samiske folks åndelighet, kirkeliv og tradisjon er en viktig del av tradisjonsgodset som alle bør få del i». Det er et mål at samisk skal synliggjøres og brukes i våre menigheter, også der hvor det ikke er en synlig samisk kultur. Vi vil derfor oppfordre til at det jobbes videre med inkludering av samiske kulturuttrykk i gudstjenestene, også utover nådehilsen og velsignelsen som dere bruker i dag. Trosopplæringsmaterieill kan også utdeles på samisk. Når vi synliggjør det samiske i en gudstjeneste synliggjør vi samtidig at en gudstjeneste er for alle, og at urfolk og minoriteter har en egen verdi.

Trosopplæring

Vi skiller mellom trosopplæring/kirkelig undervisning, diakonalt arbeid og kultur/kirkemusikk som adskilte fagfelt, samtidig som vi bør ha i bakhodet at alt vi jobber med i kirken henger sammen og på mange måter går over i hverandre.

Det skjer mye bra i menighetene når det gjelder trosopplæring og konfirmantarbeidet. Menighetspedagogene (Kjersti Solvang og Lillian R. Lie) viser et sterkt engasjement for dette arbeidet. Fellesrådet, som er vertsfellesråd for hele prostiet, har gode planer for hvordan dette arbeidet skal styrkes; ikke bare i Leirfjord og Alstahaug kirkelige fellesråd, men også i resten av prostiet. Prosteseekretæren (Ellen D. Mentzoni) har en administrativ stillingsandel knyttet til trosopplæringen, inkludert kommunikasjonsansvar, noe som også støtter opp om dette arbeidet. Det ser ut til at de mest befestede kontinuerlige tiltakene er babysang (Leirfjord og Sandnessjøen) og jentekor (Sandnessjøen), mens suksessen med den årlige barnefestivalen ble vi særlig imponert over. Ikke minst på grunn av alle frivillige som stiller opp, involvering av konfirmantene og det antall familier som faktisk deltar i dette arrangementet. Fortsett med dette! Vi trenger denne typen tiltak, som en utstrakt hånd til lokalsamfunnet og til alle som er medlemmer eller ønsker å nærme seg kirka. Vi ønsker oss likevel mer kontinuerlig arbeid for barn og unge.

Konfirmantarbeidet

Konfirmantarbeidet er kanskje noe av det viktigste vi holder på med for å bevare kirkens fremtid. Dette er det møtepunktet hvor mange ungdommer får et møte med kirka, som kan være avgjørende for hvorvidt de velger å definere seg aktivt som medlemmer i Den norske kirke. Jo mer fornøyde konfirmanter vi får, desto mer sannsynlig kommer det nye konfirmanter i neste runde. Derfor er kvalitet viktig, og det ser det ut til at menighetene i fellesskap har en god praksis på. Det var spennende å høre om evalueringen som dere utfordrer dem til å svare på, med et resultat som viser en svært stor andel med fornøyde konfirmanter, som faktisk også liker å delta i gudstjenesten. Det ser ut til at dere får ministrantordningen til å fungere godt, og at dette er den kristne praksisen de får ta aktivt del i, slik at den oppleves inkluderende og aktuell både for konfirmantene og for menigheten. Det er dog viktig å evaluere måten man driver konfirmantarbeidet og jakte utvikling og nytenkning på området.

Diakoni

I kirka sin diakoniplan står det at «Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet» (Plan for diakoni, pkt.1).

Mange flyktninger er bosatt i Leirfjord og Sandnessjøen, og det kommer flere. Både ungdom og eldre opplever utenforskap og ensomhet, og har behov for å bli sett og inkludert i lokalsamfunnet. På møtet med kommuneledelsene i Leirfjord og Alstahaug har vi drøftet muligheten for å kunne gå sammen om opprettelse av en felles diakonstilling i menighetene. Biskopen vil stille seg svært positiv til at det jobbes videre med et prosjekt som kan føre til en løsning på dette. Initiativet må da komme fra Fellesrådet, forankres i menighetsrådene og gjerne knyttes til ungdommer og motarbeiding og utenforskap. En diakon kan også knyttes til både trosopplæring og musikkaktiviteter, så her finnes det muligheter for å tenke både tverrfaglig og nytt rundt hva som trengs i akkurat deres sammenheng – i dialog med kommunene og gjerne med organisasjoner som er aktuelle å samarbeide med, som for eksempel Kirkens Bymisjon Nordland.

Kultur og kirkemusikk

Kirkemøtet gjorde i 2018 et vedtak for å understreke kulturens og kirkemusikkens plass i Den norske kirke: «Kirkemusikk og andre kunstneriske uttrykksformer er integrert i og utvider kirkens

forkynnelse, trospraksis og tilbedelse. Kirkemøtet ser arbeid med kunst og kultur som et kjerneområde som åpner troens rom gjennom et mangfold av uttrykk» (Kirkemøtevedtak 11/18). Dette skal også gjenspeiles i plan- og budsjettarbeidet i menighetene.

Å være kirke handler om å være en kulturbærer og å drive med kulturvirksomhet. Kirken er i seg selv en viktig kulturarena for alt som skjer der av gudstjenester, kirkelige handlinger, konfirmantsamlinger, korøvelser, konserter og mye mer. Det vil alltid være et potensiale i et godt samarbeid med det lokale kulturliv utenfor kirken, så vi vil utfordre menighetene til i enda større grad å invitere kunstnere, kulturskolen, teatergruppa, musikere og andre til gjensidig *samskaping* og innovative prosjekter, som kan åpne kirken ennå mer for dem som bor i nærmiljøet. Kirkerommet er et mulighetsrom, som ved hjelp av kirkekunsten, symboler, akustikk og instrumenter kan bidra til eksistensielle opplevelser i utøvelsen av ulike kunst- og musikkuttrykk. Både barn, unge og voksne kan gjennom denne typen erfaringer få hjelp til livstolkning og livsmestring. Salmer, sang og musikk som også innbefatter den åndelige dimensjonen, kan bli viktige trosuttrykk i et livslangt perspektiv.

Det er gledelig at dere har to flotte kirkemusikerressurser i Guro Bræck og Tatiana Artemeva og har valgt å slå sammen flere deltidsstillinger til to fulle stillinger. Med fire menigheter er det samtidig klart at stillingene fylles fort opp med gudstjenester, kirkelige handlinger, institusjonsandakter og planlegging/møtevirksomhet. Dette er selvfølgelig en viktig del av menighetenes kulturvirksomhet i seg selv, men kirkens kulturvirksomhet handler også om å være et kontaktledd mellom det lokale kulturliv og kirkens liv og å gi musikkopplæring til barn og unge. Vi oppmuntrer mer enn gjerne Leirfjord menighet til å få etablert et barnekor, slik at det kan bygges opp et større barnekormiljø i Leirfjord og Alstahaug. Det er flott at det gis rom i stillingene til å undervise orgelelever og til å lede barnekor. Det finnes mange muligheter, som kan kreve både prioritering, kompetanseutvikling og mere stillingsressurser, og dette kan kanskje forankres i en plan for kirkemusikk og kultur i menighetene?

Samarbeidsavtalen med Petter Dass-museet, må også fremheves her. Kulturarven etter Petter Dass, som også formidler viktige deler av kirka sin salmetradisjon, er ettertraktet langt utover landets grenser. Med 17000 besøkende i året, er det bra at også kirka lokalt opplever at de har en aksje i denne kulturformidlingen. Kultur- og litteraturfestivalen «Petter Dass-dagene» er en spennende kulturarena for kirka, der flere kirkelige ansatte deltar i både planlegging og gjennomføring av festivalen. Her synliggjøres kirka, og festivalen har til og med fått sitt eget etiske seminar som i 2022 handlet om utenforskap. Vi vil tro at det finnes et enda større potensiale i å benytte seg av museets formidlingsressurser, både for barn, unge og voksne i Leirfjord og Alstahaug. For å styrke dette samarbeidet vil vi støtte idéen om faste samarbeidsmøter mellom kirkeverge og daglig leder ved museet 1-2 ganger per år.

Kommunikasjon og informasjonsarbeidet

Vi er veldig glade for at fellesrådet har satt kommunikasjon på dagsorden ved å legge til 20% stillingsressurs som kommunikasjonsrådgiver til prostesekretæren. En del av kjernevirksomheten til en menighet er å kommunisere med medlemmene våre. I Leirfjord og Alstahaug kommuner er det til sammen 7366 medlemmer av Den norske kirke (77 % av innbyggertallet i begge kommuner, jfr. Statistikkbanken, ssb.no). Hvordan kommuniserer vi med disse? Svaret er ikke entydig og må finnes

i overensstemmelse med de ressurser og muligheter som til enhver tid finnes. Et minimum er at man bruker de plattformer som forventes. Da er det først og fremst hjemmesiden på kirken.no. Det er viktig at den til enhver tid er oppdatert (for eksempel med riktig kontaktinfo). I tillegg har vi fått «Skjer i kirken», som er et godt kommunikasjonsverktøy, dersom vi lærer medlemmene våre å laste ned appen og benytte seg av det. Dette kan gjerne formidles overfor konfirmanter, i gudstjenesteagendaer, og på en informasjonstavle i våpenhuset. Det er en klar forventning fra biskopen at dette brukes som utgangspunkt for deling av arrangementer på sosiale medier. For sosiale medier slipper vi ikke unna, og biskopen ser at det legges ned et stort og godt arbeid der. Skal man lykkes med sosiale medier så er det viktig at det rekrutteres følgere. Vi vil utfordre staben til å være aktive i rekrutteringen ved alle møtepunkter med publikum.

Dersom kirka skal bety mer for flere av medlemmene, så ser vi at det kan jobbes mer strategisk med kommunikasjon og informasjon.

Stabene

En kirkestabs arbeid kan være svært omfattende. Den styres av gudstjenester, begravelser og kirkelige handlinger, trosopplæring og praktiske oppgaver av ulik art. Dette krever dyktig ledelse og god evne til planlegging og effektiv gjennomføring, samtidig som det forventes klar og gjennomtenkt ressursstyring. Det er viktig med forutsigbarhet og å holde planer sammen med en realistisk ressursutnytting, et behov som forsterkes når det skjer samarbeid over menighetsgrensene. Vi trenger å bruke tid og ressurser på å skape trivsel og styrke det psykososiale miljøet på arbeidsplassen, for å gjøre kirken til et godt arbeidssted.

Kirkebyggene

Kirken er en viktig kulturbærer, og forholdet til den lokale kirken har betydning for folks liv. Som allerede nevnt, er biskopen svært fornøyd med at Leirfjord og Alstahaug har valgt å ansette en konsulent som har søkelys på kirkebyggene og kvalitetssikringen av vedlikeholdet. Det vil alltid være utfordringer knyttet til gamle kirkebygg, tilfredsstillende universell utforming, ulike tilpasninger, innvendig og utvendig vedlikehold, samt vedlikehold av inventar og kirkeorgler. Én av de ønskene biskopen gjerne støtter, er behov for fjerning av kirkebenker. Dette var et tema som ble tatt opp i Leirfjord, Sandnessjøen og i Tjøtta kirke, og som biskopen gjerne imøteser som søknad i nær fremtid.

Frivillighet

En menighet kan aldri bare drives av ansatte. Det å være medarbeider i menigheten er en oppgave for alle medlemmer, og det er viktig å se på alle som gjør en tjeneste som medarbeidere: Kirkeverter som stiller opp, de som er tekstlesere og medliturger, de som deltar med sang og musikk, også foreldre og andre frivillige, de som er med i korarbeid og deltar på gudstjenester og kirkelige arrangement, de som stiller opp på kjøkkenet, lager til kirkekaffe og matservering. Alle er de medarbeidere i menigheten, alle er de viktige for at kirkene skal være et sted hvor mennesker finner fellesskap, fred, glede og mening. Det er viktig å arbeide strategisk med frivillighet og medarbeiderskap i menigheten. De frivillige er en kapital, som kanskje i enda større grad kan bygges opp.

Om veien framover

Alle kirkens rådsorganer er oppfordret til å virkeliggjøre Den norske kirkes strategi gjennom sine konkrete mål og satsinger. Å bidra til å virkeliggjøre bærekraftsmålene, både lokalt, nasjonalt og globalt, er en del av dette. Bærekraftsmålene «god helse og livskvalitet» (mål 3), god utdanning (mål 4) samt «bærekraftige byer og lokalsamfunn» (mål 11), kan også menighetene her være med på å fremme gjennom sitt arbeid. Holder vi dette sammen med strategimålet «motvirke utenforskap og utforske nye måter å være kirke på», så vil dere kunne styrke posisjonen som relevante, åpne og tilstedeværende menigheter.

Sluttord

Dette har vært en innholdsrik og meningsfull uke og mange gode møter med engasjerte og interesserte mennesker. Det er et privilegium for biskopen å møte så mange som viser så stor interesse for, og bidrar aktivt til, kirkens virksomhet. Som den største organisasjonen i sivilsamfunnet er det fint å vise samarbeidspartnere at vi tar del i et større samfunnsoppdrag. Vi ønsker å bidra til å motvirke utenforskap, inkludering av alle og styrke lokalsamfunnet, og det har vi til felles med andre organisasjoner og det offentlige apparatet.

Kirken er en identitetsmarkør og det er tydelig at den oppfattes slik lokalt. Derfor vil vi legge vekt på at kirkene gjøres tilgjengelig for folk flest, og at kirkerommet er et sted som flere opplever som et rom for dem. Derfor setter vi stor pris på engasjementet knyttet til å gjøre kirkerommene mer anvendelige; blant annet ved å søke om å ta ut benker.

Vi er takknemlige for den innsatsen som de ansatte gjør. De har alle gjennom denne uken vist et stort engasjement for det arbeidet de har, og det har vært inspirerende å få et innblikk i alle de små og store tiltak som skjer i menighetene.

Takk for stor gjestfrihet gjennom hele visitasen!

Med ønske om Guds velsignelse over menneskene, kirka og samfunnet rundt menighetene i Leirfjord, Sandnessjøen, Alstahaug og Tjøtta.

Oppsummering av konkrete utfordringer til menighetene:

1. Utvikle et felles diakoniprojekt for alle menighetene i fellesrådet, og invitere kommunene og aktuelle organisasjoner (for eksempel Kirkens Bymisjon) til å bidra til etablering av en stilling med hovedfokus på diakonale oppgaver og motarbeiding av utenforskap
2. Vurdere muligheten for å få engasjert en barnekorleder i Leirfjord; evt. ved hjelp av eksterne prosjektmidler for å komme i gang
3. Legge til rette for kvalifiseringsløp for vigslede stillinger
4. Forankre menighetenes pilegrimssatsing gjennom utvikling av egne konfirmantopplegg som gjør at også ungdommer kan relatere seg til dette
5. Finne rutiner for 1-2 samarbeidsmøter i året med Petter Dass-museet
6. Tjøtta: Planlegge og gjennomføre gudstjeneste for Skaperverkets dag i samarbeid med ressurser fra NIBIO
7. Benytte ressurser fra NIBIO i konfirmantarbeidet

8. Jobbe videre med utvidelse av stillingen som sykehusprest
9. Jobbe systematisk med informasjon og utvikle former for kommunikasjon som når alle medlemmer
10. Drive med proaktiv rekruttering til kirkelige stillinger
11. Drive aktiv rekruttering og tilrettelegging for frivilligheten
12. I neste valgperiode vurdere sammenslåing av menighetsråd